శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ద్వితీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ద్వితీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఆత్మమాయామృతే రాజన్ పరస్యానుభవాత్మనః ।
న ఘటేతార్థసంబంధః స్వప్నద్రష్టురివాంజసా ॥ **1** ॥

బహురూప ఇవాభాతి మాయయా బహురూపయా ।
రమమాణో గుణేష్వస్యా మమాహమితి మన్యతే ॥ **2** ॥

యర్హి వావ మహిమ్ని స్వే పరస్మిన్ కాలమాయయోః ।
రమేత గతసమ్మోహస్త్యక్త్వోదాస్తే తదోభయం ॥ **3** ॥

ఆత్మతత్త్వవిశుద్ధ్యర్థం యదాహ భగవానృతం ।
బ్రహ్మణే దర్శయన్ రూపమవ్యలీకవ్రతాదృతః ॥ **4** ॥

స ఆదిదేవో జగతాం పరో గురుః
    స్వధిష్ణ్యమాస్థాయ సిసృక్షయైక్షత ।
తాం నాధ్యగచ్ఛద్ దృశమత్ర సమ్మతాం
    ప్రపంచనిర్మాణవిధిర్యయా భవేత్ ॥ **5** ॥

స చింతయన్ ద్వ్యక్షరమేకదాంభ-
    స్యుపాశృణోద్ ద్విర్గదితం వచో విభుః ।
స్పర్శేషు యత్షోడశమేకవింశం
    నిష్కించనానాం నృప యద్ ధనం విదుః ॥ **6** ॥

నిశమ్య తద్వక్తృదిదృక్షయా దిశో
విలోక్య తత్రాన్యదపశ్యమానః ।
స్వధిష్ణ్యమాస్థాయ విమృశ్య తద్ధితం
తపస్యుపాదిష్ట ఇవాదధే మనః ॥ 7 ॥

దివ్యం సహస్రాబ్దమమోఘదర్శనో
జితానిలాత్మా విజితోభయేంద్రియః ।
అతప్యత స్మాఖిలలోకతాపనం
తపస్తపీయాంస్తపతాం సమాహితః ॥ 8 ॥

తస్మై స్వలోకం భగవాన్ సభాజితః
సందర్శయామాస పరం న యత్పరం ।
వ్యపేతసంక్లేశవిమోహసాధ్వసం
స్వదృష్టవద్భిర్విబుధైరభిష్టుతం ॥ 9 ॥

ప్రవర్తతే యత్ర రజస్తమస్తయోః
సత్త్వం చ మిశ్రం న చ కాలవిక్రమః ।
న యత్ర మాయా కిముతాపరే హరే -
రనువ్రతా యత్ర సురాసురార్చితాః ॥ 10 ॥

శ్యామావదాతాః శతపత్రలోచనాః
పిశంగవస్త్రాః సురుచః సుపేశసః ।
సర్వే చతుర్బాహవ ఉన్మిషన్మణి -
ప్రవేకనిష్కాభరణాః సువర్చసః ।
ప్రవాలవైదూర్యమృణాలవర్చసః
పరిస్ఫురత్కుండలమౌలిమాలినః ॥ 11 ॥

భ్రాజిష్ణుభిర్యః పరితో విరాజతే
లసద్విమానావలిభిర్మహాత్మనాం ।

విద్యోతమానః ప్రమదోత్తమాద్యుభిః
సవిద్యుదభ్రావలిభిర్యథా నభః ॥ **12** ॥

శ్రీర్యత్ర రూపిణ్యురుగాయపాదయోః
కరోతి మానం బహుధా విభూతిభిః ।
ప్రేంఖం శ్రితా యా కుసుమాకరానుగై -
ర్విగీయమానా ప్రియకర్మ గాయతీ ॥ **13** ॥

దదర్శ తత్రాఖిలసాత్వతాం పతిం
శ్రియః పతిం యజ్ఞపతిం జగత్పతిం ।
సునందనందప్రబలార్హణాదిభిః
స్వపార్షదముఖ్యైః పరిసేవితం విభుం ॥ **14** ॥

భృత్యప్రసాదాభిముఖం దృగాసవం
ప్రసన్నహాసారుణలోచనాననం ।
కిరీటినం కుండలినం చతుర్భుజం
పీతాంబరం వక్షసి లక్షితం శ్రియా ॥ **15** ॥

అధ్యర్హణీయాసనమాస్థితం పరం
వృతం చతుఃషోడశపంచశక్తిభిః ।
యుక్తం భగైః స్వైరితరత్ర చాధ్రువైః
స్వ ఏవ ధామన్ రమమాణమీశ్వరం ॥ **16** ॥

తద్దర్శనాహ్లాదపరిప్లుతాంతరో
హృష్యత్తనుః ప్రేమభరాశ్రులోచనః ।
ననామ పాదాంబుజమస్య విశ్వసృగ్
యత్ పారమహంస్యేన పథాధిగమ్యతే ॥ **17** ॥

తం ప్రీయమాణం సముపస్థితం తదా
ప్రజావిసర్గే నిజశాసనార్హణం ।

బభాష ఈషత్స్మితశోచిషా గిరా
ప్రియః ప్రియం ప్రీతమనాః కరే స్పృశన్ ॥ **18** ॥

శ్రీభగవానువాచ
త్వయాహం తోషితః సమ్యగ్ వేదగర్భ సిసృక్షయా ।
చిరం భృతేన తపసా దుస్తోషః కూటయోగినాం ॥ **19** ॥

వరం వరయ భద్రం తే వరేశం మాభివాంఛితం ।
బ్రహ్మంఛ్రేయః పరిశ్రామః పుంసో మద్దర్శనావధిః ॥ **20** ॥

మనీషితానుభావోఽయం మమ లోకావలోకనం ।
యదుపశ్రుత్య రహసి చకర్థ పరమం తపః ॥ **21** ॥

ప్రత్యాదిష్టం మయా తత్ర త్వయి కర్మవిమోహితే ।
తపో మే హృదయం సాక్షాదాత్మాహం తపసోఽనఘ ॥ **22** ॥

సృజామి తపసైవేదం గ్రసామి తపసా పునః ।
బిభర్మి తపసా విశ్వం వీర్యం మే దుశ్చరం తపః ॥ **23** ॥

బ్రహ్మోవాచ
భగవన్ సర్వభూతానామధ్యక్షోఽవస్థితో గుహాం ।
వేద హ్యప్రతిరుద్ధేన ప్రజ్ఞానేన చికీర్షితం ॥ **24** ॥

తథాపి నాథమానస్య నాథ నాథయ నాథితం ।
పరావరే యథా రూపే జానీయాం తే త్వరూపిణః ॥ **25** ॥

యథాఽఽత్మమాయాయోగేన నానాశక్త్యుపబృంహితం ।
విలుంపన్ విసృజన్ గృహ్ణన్ బిభ్రదాత్మానమాత్మనా ॥ **26** ॥

క్రీడస్యమోఘసంకల్ప ఊర్ణనాభిర్యథోర్ణుతే ।
తథా తద్విషయాం ధేహి మనీషాం మయి మాధవ ॥ **27** ॥

భగవచ్ఛిక్షితమహం కరవాణి హ్యతంద్రితః।
నేహమానః ప్రజాసర్గం బధ్యేయం యదనుగ్రహాత్ ॥ **28** ॥

యావత్ సఖా సఖ్యురివేశ తే కృతః
ప్రజావిసర్గే విభజామి భో జనం।
అవిక్లవస్తే పరికర్మణి స్థితో
మా మే సమున్నద్ధమదోఽజమానినః ॥ **29** ॥

శ్రీభగవానువాచ
జ్ఞానం పరమగుహ్యం మే యద్ విజ్ఞానసమన్వితం।
సరహస్యం తదంగం చ గృహాణ గదితం మయా ॥ **30** ॥

యావానహం యథాభావో యద్రూపగుణకర్మకః।
తథైవ తత్త్వవిజ్ఞానమస్తు తే మదనుగ్రహాత్ ॥ **31** ॥

అహమేవాసమేవాగ్రే నాన్యద్ యత్ సదసత్ పరం।
పశ్చాదహం యదేతచ్చ యోఽవశిష్యేత సోఽస్మ్యహం ॥ **32** ॥

ఋతేఽర్థం యత్ ప్రతీయేత న ప్రతీయేత చాత్మని।
తద్విద్యాదాత్మనో మాయాం యథాఽఽభాసో యథా తమః ॥ **33** ॥

యథా మహాంతి భూతాని భూతేషూచ్చావచేష్వను।
ప్రవిష్టాన్యప్రవిష్టాని తథా తేషు న తేష్వహం ॥ **34** ॥

ఏతావదేవ జిజ్ఞాస్యం తత్త్వజిజ్ఞాసునాఽఽత్మనః।
అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం యత్ స్యాత్ సర్వత్ర సర్వదా ॥ **35** ॥

ఏతన్మతం సమాతిష్ఠ పరమేణ సమాధినా।
భవాన్ కల్పవికల్పేషు న విముహ్యతి కర్హిచిత్ ॥ **36** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
సంప్రదిశ్యైవమజనో జనానాం పరమేష్ఠినం ।
పశ్యతస్తస్య తద్ రూపమాత్మనో న్యరుణద్ధరిః ॥ **37** ॥

అంతర్హితేంద్రియార్థాయ హరయే విహితాంజలిః ।
సర్వభూతమయో విశ్వం ససర్జేదం స పూర్వవత్ ॥ **38** ॥

ప్రజాపతిర్ధర్మపతిరేకదా నియమాన్ యమాన్ ।
భద్రం ప్రజానామన్విచ్ఛన్నాతిష్ఠత్ స్వార్థకామ్యయా ॥ **39** ॥

తం నారదః ప్రియతమో రిక్థాదానామనువ్రతః ।
శుశ్రూషమాణః శీలేన ప్రశ్రయేణ దమేన చ ॥ **40** ॥

మాయాం వివిదిషన్ విష్ణోర్మాయేశస్య మహామునిః ।
మహాభాగవతో రాజన్ పితరం పర్యతోషయత్ ॥ **41** ॥

తుష్టం నిశామ్య పితరం లోకానాం ప్రపితామహం ।
దేవర్షిః పరిపప్రచ్ఛ భవాన్ యన్మానుపృచ్ఛతి ॥ **42** ॥

తస్మా ఇదం భాగవతం పురాణం దశలక్షణం ।
ప్రోక్తం భగవతా ప్రాహ ప్రీతః పుత్రాయ భూతకృత్ ॥ **43** ॥

నారదః ప్రాహ మునయే సరస్వత్యాస్తటే నృప ।
ధ్యాయతే బ్రహ్మ పరమం వ్యాసాయామితతేజసే ॥ **44** ॥

యదుతాహం త్వయా పృష్టో వైరాజాత్ పురుషాదిదం ।
యథాఽఽసీత్తదుపాఖ్యాస్యే ప్రశ్నాన్యాంశ్చ కృత్స్నశః ॥ **45** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ద్వితీయస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥